

52004XC0427(03)

27.4.2004

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

C 101/54

Известие на Комисията относно сътрудничеството между Комисията и съдилищата на държавите-членки на Европейския съюз при прилагането на членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност

(2004/С 101/04)

(текст от значение за ЕИП)

I. ОБХВАТ НА ИЗВЕСТИЕТО

1. Настоящото известие се отнася до сътрудничеството между Комисията и съдилищата на държавите-членки на Европейския съюз, когато последните прилагат членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност. За целите на настоящото известие „съдилища на държавите-членки на Европейския съюз“ (наричани по-долу „национални съдилища“) са съдилищата и трибуналите в държава-членка на Европейския съюз, които могат да прилагат членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност, и които са оправомощени да поставят преюдициални въпроси пред Съда на Европейските общности съгласно член 234 от Договора за създаване на Европейската общност ⁽¹⁾.
2. Националните съдилища могат да бъдат задължени да прилагат членове 81 или 82 от Договора за създаване на Европейската общност в съдебни процеси между частни лица по искове относно договори или по такива за обезщетение на вреди. Те могат да действат и като публичен правоприлагащ орган или като апелативен съд. Национален съд може да бъде посочен и като орган по конкуренция на държава-членка (наричан по-долу „национален орган по конкуренция“) съгласно член 35, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1/2003 (наричан по-долу „Регламентът“) ⁽²⁾. В такъв случай сътрудничеството между националните съдилища и Комисията е предмет не само на настоящото известие, а и на известието за сътрудничество в рамките на мрежата от органи по конкуренция ⁽³⁾.

II. ПРИЛАГАНЕ НА ОБЩНОСТНИТЕ ПРАВИЛА ЗА КОНКУРЕНЦИЯ ОТ НАЦИОНАЛНИТЕ СЪДИЛИЩА**A. ПРАВО НА НАЦИОНАЛНИТЕ СЪДИЛИЩА ДА ПРИЛАГАТ ОБЩНОСТНИТЕ ПРАВИЛА ЗА КОНКУРЕНЦИЯ**

3. Доколкото националните съдилища имат правомощието да разгледат даден казус ⁽⁴⁾, те имат правото да прилагат членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност ⁽⁵⁾. Освен това следва да се припомни, че членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност са предмет на държавна политика и са съществен елемент за изпълнението на задачите, възложени на Комисията, и по-специално за функционирането на вътрешния пазар ⁽⁶⁾. Според Съда на Европейските общности, когато по силата на националното право националните съдилища по собствена воля трябва да повдигнат правни въпроси, базирани на задължителни национални норми, които не са били повдигнати от страните, такова задължение съществува и когато става дума за задължителните за прилагане общностните правила например общностните правила за конкуренция. Принципът е същият, ако националното право предоставя на националните съдилища свобода да приложат задължителни за прилагане правни норми: националните съдилища трябва да прилагат общностните правила за конкуренция, дори когато страната, която има интерес от прилагането на тези разпоредби, не се е позовала на тях, в случай че националното право разрешава такова прилагане от националния съд. Правото на Общността не изисква от националните съдилища да повдигнат по собствена воля въпрос, свързан с нарушаването на разпоредбите на правото на Общността, когато проучването на този въпрос би ги задължило да изоставят предоставената им пасивна роля, излизайки извън полето на действие на спора, определена от страните, и, позовавайки се на факти и обстоятелства, различни от тези, на които страната, заинтересована от прилагането на тези разпоредби, базира своя иск ⁽⁷⁾.
4. В зависимост от функциите им, определени от националното право, националните съдилища могат да бъдат задължени да прилагат членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност при административни, граждански или наказателни съдебни дела ⁽⁸⁾. По-специално, когато физическо или юридическо лице поиска от националния съд да защити индивидуалните му права, националните съдилища играят определена роля в приложението на членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност, което е различно от правоприлагането от гледна точка на обществен интерес от страна на Комисията или от страна на националните органи за защита на конкуренцията ⁽⁹⁾. Нещо повече националните съдилища могат да прилагат членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност, като обявяват дадени договори за недействителни или като присъждат обезщетения.
5. Националните съдилища могат да прилагат членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност, без да е необходимо да прилагат паралелно националното право по конкуренция. Когато даден национален съд прилага националното право по конкуренция към споразумения, решения на сдружения на предприятия или съгласувани практики, които могат да засегнат търговията между държавите-членки по смисъла на член 81, параграф 1 от Договора за създаване на Европейската общност ⁽¹⁰⁾ или към злоупотреби, забранени с член 82 от Договора за създаване на Европейската общност, те трябва да прилагат и общностните правила за конкуренция към тези споразумения, решения или практики ⁽¹¹⁾.
6. Регламентът не само дава право на националните съдилища да прилагат правото на Общността по конкуренция. Последствията от паралелното прилагане на националното право по конкуренция към споразумения, решения на сдружения на предприятия и съгласувани практики, които

засягат търговията между държавите-членки, не могат да бъдат по-различни от тези вследствие на прилагането на общностното право по конкуренция. Член 3, параграф 2 от Регламента предвижда, че споразуменията, решенията или съгласуваните практики, които не нарушават член 81, параграф 1 от Договора за създаване на Европейската общност, или които отговарят на условията по член 81, параграф 3 от Договора за създаване на ЕО не могат да бъдат забранявани и съгласно националното право по конкуренция⁽¹²⁾. От друга страна, Съдът на Европейските общности е постановил, че споразумения, решения или съгласувани практики, които нарушават разпоредбите на член 81, параграф 1, и не отговарят на условията по член 81, параграф 3 не могат да бъдат одобрявани съгласно националното право⁽¹³⁾. Що се отнася до паралелното прилагане на националното право по конкуренция и член 82 от Договора за създаване на ЕО, в случай на едностранно поведение, член 3 от Регламента не предвижда задължение за подобна конвергенция. При наличието на противоречиви разпоредби основният принцип за върховенство на правото на Общността изисква националните съдилища да не прилагат разпоредби на националното право, които противоречат на правните норми на Общността, независимо дали тези разпоредби на националното право са приети преди или след правните норми на Общността⁽¹⁴⁾.

7. Освен членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност националните съдилища имат право да прилагат и актове, приети от институции на Европейския съюз в съответствие с Договора за създаване на Европейската общност или в съответствие с приетите мерки за прилагане на Договора, доколкото тези актове имат пряко действие. Националните съдилища могат по този начин да налагат решения на Комисията⁽¹⁵⁾ или регламенти, като прилагат член 81, параграф 3 от Договора към някои категории споразумения, решения или съгласувани практики. Когато прилагат тези общностни правила за конкуренция, националните съдилища действат в рамките на правото на Общността и следователно са задължени да спазват основните принципи на правото на Общността⁽¹⁶⁾.

8. Прилагането на членове 81 и 82 от Договора от националните съдилища често зависи от сложни икономически и правни оценки⁽¹⁷⁾. Когато прилагат общностните правила за конкуренция, националните съдилища са обвързани със практиката на съдилищата на Общността, както и с регламентите на Комисията, прилагащи член 81, параграф 3 от Договора към някои категории споразумения, решения или съгласувани практики⁽¹⁸⁾. Освен това прилагането от Комисията на членове 81 и 82 от Договора в определен случай задължава националните съдилища да прилагат общностните правила за конкуренция в същия случай паралелно или след Комисията⁽¹⁹⁾. Накрая и без да се засяга окончателното тълкуване на Договора за създаване на Европейската общност от Съда на Европейските общности, националните съдилища могат да открият насоки в регламентите и решенията на Комисията, в които има аналогични елементи с казуса, който решават, както и в известията и насоките на Комисията, свързани с прилагането на членове 81 и 82 от Договора⁽²⁰⁾, и в годишния доклад относно политиката по защита на конкуренцията⁽²¹⁾.

Б. ПРОЦЕДУРНИ АСПЕКТИ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ОБЩНОСТНИТЕ ПРАВИЛА ЗА КОНКУРЕНЦИЯ ОТ НАЦИОНАЛНИТЕ СЪДИЛИЩА

9. Процедурните условия за въвеждане общностните правила за конкуренция от националните съдилища и санкциите, които те могат да налагат при нарушаването им, са широко застъпени в националното законодателство. Правото на Общността също определя до известна степен условията, при които се въвеждат общностни правила за конкуренция. Тези разпоредби на правото на Общността могат да предвидят предоставяне на правото на националните съдилища да се възползват от някои инструменти, например да потърсят становището на Комисията по въпроси, свързани с прилагането на общностните правила за конкуренция⁽²²⁾, или могат да създадат правила, които са задължителни при техните заседания, например на Комисията и на националните органи в областта на конкуренцията се разрешава да представят становища в писмен вид⁽²³⁾. Тези разпоредби на правото на Общността имат предимство пред националните. Ето защо националните съдилища трябва да се въздържат от прилагане на националните разпоредби, които, ако бъдат приложени, биха влезли в противоречие с тези на правото на Общността. Когато такива разпоредби на правото на Общността се прилагат пряко, те се явяват пряк източник на права и задължения за всички засегнати лица и трябва да бъдат изцяло и еднакво прилагани във всички държави-членки от датата на тяхното влизане в сила⁽²⁴⁾.

10. При отсъствие на разпоредби на правото на Общността относно процедурите и санкциите, свързани с прилагането на общностните правила за конкуренция от националните съдилища, последните прилагат националното процедурно право и, доколкото е в техните компетенции, налагат санкциите, предвидени съгласно националното право. Но прилагането на тези национални разпоредби трябва да бъде съвместимо с основните принципи на правото на Общността. В тази връзка е полезно да се припомни практиката на Съда на Европейските общности, съгласно която:

а) когато има нарушение на правото на Общността, националното право трябва да предвиди санкции, които са ефективни, съразмерни и възпиращи⁽²⁵⁾;

б) когато нарушението на правото на Общността нанася вреда на дадено лице, последното трябва при определени условия да може да поиска обезщетение от националния съд⁽²⁶⁾;

- в) процедурните правила и санкции, които националните съдилища прилагат за въвеждане правото на Общността,
- не трябва да правят това въвеждане прекалено трудно или практически невъзможно (принцип на ефективността) ⁽²⁷⁾, и
 - те не трябва да бъдат по-малко благоприятни от правилата за въвеждане на еквивалентното национално право (принцип на еквивалентност) ⁽²⁸⁾.

На базата на принципа на върховенство на правото на Общността националният съд може да не прилага националните норми, които не са съвместими с тези принципи.

В. ПАРАЛЕЛНО ИЛИ ПОСЛЕДОВАТЕЛНО ПРИЛАГАНЕ ОТ КОМИСИЯТА И НАЦИОНАЛНИТЕ СЪДИЛИЩА НА ОБЩНОСТНИТЕ ПРАВИЛА ЗА КОНКУРЕНЦИЯ

11. Националният съд може да прилага общностните правила за конкуренция към споразумение, решение, съгласувана практика или едностранно поведение, които засягат търговията между държавите-членки едновременно с Комисията или след нея ⁽²⁹⁾. Точките по-долу очертават някои от задълженията, които националните съдилища трябва да спазват при тези обстоятелства.
12. Когато национален съд вземе решение преди Комисията, то би трябвало да не противоречи на решението, очаквано от Комисията ⁽³⁰⁾. За тази цел националният съд може да попита Комисията дали е започнала производство, свързано със същите споразумения, решения или практики ⁽³¹⁾ и, ако е започнала такава, за хода на производството и вероятността за решение в този случай ⁽³²⁾. Националният съд с цел правна сигурност може да вземе решение да спре своето производство, докато Комисията вземе решение ⁽³³⁾. Комисията от своя страна ще положи усилия да даде приоритет на казусите, за които е решила да открие производство по смисъла на член 2, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 773/2004 на Комисията, и които са предмет на национално производство, спряно по този начин, по-специално когато изходът от граждански спор зависи от тях. Когато националният съд не може логично да оспори очакваното решение на Комисията или когато Комисията вече е взела решение по подобен казус, националният съд може да вземе решение по висящото пред него дело преди нея съгласно очакваното или по-рано взето решение, без да е необходимо да иска от Комисията посочената по-горе информация или да чака нейното решение.

13. Когато Комисията стигне до решение по определен казус преди националния съд, последният не може да вземе решение, противоречащо на това на Комисията. Задължителното естество на решението на Комисията не засяга тълкуването на правото на Общността от Съда на Европейските общности. Ето защо, ако националният съд има съмнения относно законосъобразността на решението на Комисията, той не може да избегне задължителното естество на това решение без постановление за противното от Съда на Европейските общности ⁽³⁴⁾. Следователно, ако национален съд възнамерява да вземе решение, противоречащо на това на Комисията, той трябва да се обърне към Съда на Европейските общности за преюдициално решение (член 234 от Договора за ЕО). Последният взема решение относно съответствието на решението на Комисията с правото на Общността. Ако решението на Комисията се оспори пред съдилищата на Общността по смисъла на член 230 от Договора за ЕО и изходът от спора пред националния съд зависи от валидността на решението на Комисията, националният съд спира своето производство до окончателното решение за отмяна на съдилищата на Общността, освен ако не реши, че предвид обстоятелствата по казуса, отнасянето до Съда на Европейските общности за преюдициално решение относно валидността на решението на Комисията е оправдано ⁽³⁵⁾.

14. Когато национален съд е спрял съдебното производство, например за да изчака решението на Комисията (ситуацията е описана в точка 12 от настоящото известие) или до окончателното решение на съдилищата на Общността за отмяна или при процедура по издаване на преюдициално решение (описана в точка 13), негово задължение е да проучи необходимостта от приемане на привременни мерки за опазване интересите на страните ⁽³⁶⁾.

III. СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ КОМИСИЯТА И НАЦИОНАЛНИТЕ СЪДИЛИЩА

15. Освен механизъм на сътрудничество между националните съдилища и Съда на Европейските общности съгласно член 234 от Договора за ЕО, Договорът за създаване на Европейските общности не предвижда изрично сътрудничество между националните съдилища и Комисията. В своето тълкуване на член 10 от Договора за ЕО, който задължава държавите-членки да подпомагат изпълнението на задачите на Общността, съдилищата на Общността приемат, че тази разпоредба на Договора налага на европейските институции и на държавите-членки взаимни задължения за лоялно сътрудничество с оглед постигане на целите на Договора за създаване на Европейската общност. Така член 10 от Договора предвижда, че Комисията трябва да подпомага националните съдилища при прилагане на правото на Общността ⁽³⁷⁾. Същевременно националните съдилища могат да бъдат задължени да помагат на Комисията при изпълнението на нейните задачи ⁽³⁸⁾.

16. Уместно е също да се припомни сътрудничеството между националните съдилища и националните органи, по-специално националните органи по конкуренция, за прилагането на членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност. Докато сътрудничеството между тези национални органи се регулира главно от националните норми, член 15, параграф 3 от Регламента предвижда възможност националните органи по конкуренция да представят становища пред националните съдилища на своите държави-членки. Точка 31 и точки 33—35 от настоящото известие са приложими към тези представяния на становища *mutatis mutandis*.

A. КОМИСИЯТА КАТО AMICUS CURIAE

17. За да подпомогне националните съдилища в прилагането на общностните правила за конкуренция, Комисията се ангажира да помага на националните съдилища, когато последните приемат, че такава помощ е необходима за решаването на даден случай. Член 15 от Регламента се отнася до най-често срещаните видове помощ: предаване на информация (точки 21—26) и становищата на Комисията (точки 27—30), и двете по искане на национален съд, и възможността Комисията да представя становища (точки 31—35). Тъй като Регламентът регламентира тези видове съдействие, те не могат да бъдат ограничавани от разпоредби на държави-членки. При отсъствие на процедурни общностни правила в този смисъл и доколкото те са необходими за подпомагане на тези форми на помощ, държавите-членки трябва да приемат съответните процедурни правила, за да могат националните съдилища и Комисията да се ползват пълноценно от възможностите, които Регламентът предлага ⁽³⁹⁾.

18. Националният съд може да изпрати своето искане за съдействие в писмен вид на следния адрес:

European Commission
Directorate General for Competition
B-1049 Brussels
Belgium

или по електронен път на адрес: comp-amicus@cec.eu.int

19. Следва да се припомни, че каквато и форма да приеме сътрудничеството с националните съдилища, Комисията ще уважава тяхната независимост. В резултат на това помощта, предлагана от Комисията, не задължава националния съд.

Комисията също така следва да се увери, че спазва задължението си за опазване на професионалната тайна и че защитава собственото си функциониране и независимост ⁽⁴⁰⁾. При изпълнение на своето задължение съгласно член 10 от Договора за създаване на Европейската общност за подпомагане на националните съдилища при прилагането на общностните правила за конкуренция Комисията се ангажира да остане неутрална и обективна при предоставяне на съдействие. В действителност помощта на Комисията за националните съдилища е част от нейните задължения да защитава публичните интереси. Ето защо тя не възнамерява да обслужва частните интереси на страните по делото пред националния съд. По тази причина Комисията не изслушва страните във връзка със съдействието, което оказва на националния съд. В случай че някоя от страните по делото се е свързала с Комисията по въпроси, повдигнати пред националния съд, тя информира за това националния съд, независимо дали тези контакти са осъществени преди или след искането за съдействие от страна на националния съд.

20. Комисията публикува резюме за своето сътрудничество с националните съдилища по смисъла на настоящото известие в своя годишен доклад по политиката по конкуренция. Тя публикува също и своите становища на интернет страницата си.

1. Задължение на Комисията за предаване на информация на националните съдилища

21. Задължението на Комисията да подпомага националните съдилища при прилагане правото на конкуренция на Европейската общност се изразява главно в ангажмента ѝ да предава информация на националните съдилища. Даден национален съд може например да поиска от Комисията документи или информация от процедурно естество, които да му дадат възможност да разбере дали определено дело предстои да се разглежда от Комисията, дали Комисията е открила производство и дали вече е определила позицията си. Даден национален съд може също да попита Комисията кога е вероятно да бъде взето решение, за да може да определи условията за всяко решение за прекратяване на производството, както и дали е необходимо приемането на привременни мерки ⁽⁴¹⁾.

22. За да гарантира ефективността на сътрудничеството с националните съдилища, Комисията се стреми да предостави на националния съд исканата информация в срок от един месец от датата на получаване на искането. Когато Комисията трябва да поиска от националния съд повече пояснения по неговото искане, или когато трябва да се консултира с тези, които са пряко засегнати от предаването на информацията, този срок започва да тече от момента, в който тя получи исканата информация.

23. При предаването на информацията на националните съдилища Комисията трябва да потвърди гаранциите, дадени на физически и юридически лица с член 287 от Договора за създаване на Европейската общност ⁽⁴²⁾. Член 287 от Договора за създаване на Европейската общност не разрешава на членовете на Комисията, длъжностните лица и другите служители на Комисията да разкриват информация, гарантирана от задължението за професионална тайна. Тази информация може да представлява едновременно и поверителна информация, и търговска тайна. Търговската тайна представлява информация, не само оповестяването на която, но също и предаването ѝ на лице, различно от лицето, предоставило информацията, биха могли сериозно да накърнят интересите на последното ⁽⁴³⁾.
24. Общите указания на членове 10 и 287 от Договора за създаване на Европейската общност не водят до абсолютна забрана Комисията да предава на националните съдилища информация, която е гарантирана от задължението за опазване на професионална тайна. Практиката на съдилищата на Общността потвърждава, че задължението за лоялно сътрудничество изисква Комисията да осигури на националния съд информацията, която той иска, дори информация, защитена от професионална тайна. Когато предлага своето сътрудничество на националните съдилища Комисията при никакви обстоятелства не може да нарушава гаранциите, предвидени в член 287 от Договора за създаване на Европейската общност.
25. Следователно, преди предаването на национален съд на информация, защитена от професионална тайна, Комисията напомня на съда за неговото задължение съгласно правото на Общността да съблюдава правата, които член 287 от Договора за създаване на Европейската общност предоставя на физически и юридически лица, а също така и отправя запитване до съда дали може и ще гарантира защита на поверителната информация и търговските тайни. Ако националният съд не може да предостави такава гаранция, Комисията не предава на националния съд информацията, защитена от професионална тайна ⁽⁴⁴⁾. Само когато националният съд предложи гаранция за защита на поверителната информация и търговската тайна Комисията предава исканата информация, като посочва онези части, които са защитени от професионална тайна и тези, които не са, и могат следователно да бъдат разкривани.
26. Има и други изключения за разкриване на информация на национални съдилища от Комисията. Комисията може да откаже да предостави информация на национални съдилища по особено важни причини, свързани с необходимостта да се опазят общностните интереси или да се избегне намеса в нейната дейност и независимост, по-специално като се рискува изпълнението на възложените ѝ задачи ⁽⁴⁵⁾. Ето защо Комисията не предава на националните съдилища информация, доброволно предоставена от кандидат за освобождаване от налагане на санкция или намаляване на нейния размер без неговото съгласие.
- 2. Искане на становище по въпроси, засягащи прилагането на общностните правила за конкуренция**
27. Когато е длъжен да приложи общностните правила за конкуренция към дело, което ще се разглежда от него, даден национален съд може първо да потърси указания в практиката на съдилищата на Общността или в регламентите, решенията, известията и насоките на Комисията, прилагачи членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност ⁽⁴⁶⁾. Когато тези инструменти не предлагат достатъчно указания, националният съд може да поиска становището на Комисията по въпроси, засягащи прилагането на общностните правила за конкуренция. Националният съд може да поиска становището на Комисията по икономически, фактически и правни въпроси ⁽⁴⁷⁾. Последното не засяга възможността или задължението националният съд да поиска от Съда на Европейските общности преюдициално решение относно тълкуването или валидността на правото на Общността съгласно член 234 от Договора за създаване на Европейската общност.
28. За да може Комисията да представи на националния съд адекватно становище, тя може да поиска от него допълнителна информация ⁽⁴⁸⁾. За да гарантира ефективността на сътрудничеството с националните съдилища, Комисията се стреми да предостави на националния съд исканото становище в рамките на четири месеца от датата, на която е получила искането. Когато Комисията е поискала от националния съд допълнителна информация, за да може да формулира своето становище, този срок започва да тече от момента на получаване на тази допълнителна информация.
29. Когато дава становището си, Комисията се ограничава до предоставянето на националния съд на фактическата, икономическата или правната информация, която е била поискана, без да взема предвид основанията за делото, което ще се разглежда от националния съд. Освен това, за разлика от авторитетното тълкуване на правото на Общността от съдилищата на Общността, становището на Комисията не обвързва правно националния съд.
30. Следвайки казаното в точка 19 от настоящото известие, Комисията не изслушва страните, преди да формулира становището си до националния съд. Последният следва да третира становището на Комисията съгласно съответните национални процедурни норми, които трябва да зачитат основните принципи на правото на Общността.

3. Представяне на становища от Комисията пред националния съд

31. Съгласно член 15, параграф 3 от Регламента националните органи за защита на конкуренцията и Комисията могат да представят становища по въпроси, свързани с прилагането на членове 81 или 82 от Договора за създаване на Европейската общност, на национален съд, длъжен да прилага тези разпоредби. Регламентът разграничава писмените становища, които националните органи по конкуренция и Комисията могат да представят по своя инициатива, от устните становища, които могат да бъдат представени само с разрешение на националния съд ⁽⁴⁹⁾.

32. Регламентът изрично упоменава, че Комисията представя становища само когато съгласуваното прилагане на членове 81 или 82 от Договора за създаване на ЕО го изисква. Тъй като това е целта на представянето, Комисията ограничава своите становища до икономически и правен анализ на фактите, съществени за делото, което ще се води пред националния съд.

33. За да може Комисията да представи адекватни становища, от националния съд може да бъде поискано да предаде или да осигури предаването на Комисията на копие от всички документи, необходими за оценка на казуса. Следвайки посоченото в член 15, параграф 3, втора алинея от Регламента, Комисията ще използва само тези документи при подготовката на своите становища ⁽⁵⁰⁾.

34. Тъй като Регламентът не предвижда процедурна рамка, в която да бъдат представяни становищата, процедурните правила и практики на държавите-членки очертават съответната процедурна рамка. Когато държава-членка все още не е създавала съответната процедурна рамка, националният съд трябва да определи процедурните правила, подходящи за представянето на становища по казуса, което ще се разглежда от него.

35. Процедурната рамка трябва да отговаря на принципите, определени в точка 10 от настоящото известие. Освен всичко друго това означава, че процедурната рамка за представянето на становища по въпроси, свързани с членове 81 или 82 от Договора за създаване на Европейската общност:

а) трябва да бъде съвместима с основните принципи на правото на Общността, по-специално с основните права на страните по делото;

б) не може да прави представянето на такива становища изключително трудно или практически невъзможно (принцип на ефективността) ⁽⁵¹⁾; и

в) не може да прави представянето на такива становища по-трудно от представянето на становища в съдебно разглеждане, когато се прилага еквивалентно национално право (принцип на еквивалентност).

Б. НАЦИОНАЛНИ СЪДИЛИЩА, ПОДПОМАГАЩИ КОМИСИЯТА ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ОБЩНОСТНИТЕ ПРАВИЛА ЗА КОНКУРЕНЦИЯ

36. Тъй като задължението за лоялно сътрудничество означава, че органите на държавите-членки помагат на европейските институции с оглед постигане на целите на Договора за създаване на Европейската общност ⁽⁵²⁾, Регламентът предвижда три примера за такава помощ: 1. предаване на документи, необходими за оценка на казуса, по който Комисията би искала да представи становища (виж точка 33), 2. изпращане на съдебни решения, прилагащи членове 81 или 82 от Договора за създаване на ЕО; и 3. ролята на националните съдилища във връзка с претърсвания от Комисията.

1. Изпращане на съдебни решения на националните съдилища, прилагащи членове 81 или 82 от Договора

37. Съгласно член 15, параграф 2 от Регламента държавите-членки изпращат на Комисията копие от всяко писмено съдебно решение на националните съдилища, прилагащи членове 81 или 82 от Договора веднага след като пълното писмено съдебно решение е предадено на страните. Предаването на националните съдебни решения относно прилагането на членове 81 или 82 от Договора и информацията за съдебната процедура пред националните съдилища преди всичко дава възможност на Комисията да се запознае своевременно с казусите, за които може да се окаже уместно да се представят становища, когато една от страните обжалва съдебното решение.

2. Роля на националните съдилища във връзка с претърсвания от Комисията

38. В заключение националните съдилища могат да играят роля във връзка с претърсване от Комисията на предприятия и сдружения на предприятия. Ролята на националните съдилища зависи от това дали претърсванията са на помещението, използвани за осъществяване на дейността на предприятията или извън тях.

39. Що се отнася до претърсвания на помещенията, използвани за осъществяване на дейността на предприятията, националното законодателство може да изисква разрешение от националния съд, което да позволи на националния правоприменителен орган да подпомогне Комисията в случай на противодействие от страна на въпросното предприятие. Такова разрешение може да бъде поискано като предпазна мярка. Когато става въпрос за такова искане, националният съд има правото да провери автентичността на решението за претърсване на Комисията и да се увери, че предвидените принудителни мерки не са нито своеволни, нито прекалени по отношение на предмета на претърсването. При проверката на пропорционалността на принудителните мерки националният съд може да поиска от Комисията, пряко или чрез националния орган по конкуренция, подробни обяснения за основанията на Комисията за предполагаеми нарушения на разпоредбите на членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност, както и за сериозността на предполагаемото нарушение и за това до каква степен е замесено въпросното предприятие ⁽⁵³⁾.

40. Що се отнася до претърсването извън помещенията, използвани за осъществяване на дейността на предприятията, Регламентът изисква разрешение от националния съд преди изпълнението на решението на Комисията, разпореждащо такова претърсване. В този случай националният съд може да провери автентичността на решението на Комисията за претърсване и да се увери, че предвидените принудителни мерки не са нито своеволни, нито прекалени по отношение на сериозността на нарушението, важността на търсените доказателства, за това до каква степен е замесено въпросното предприятие и логичната вероятност търговските счетоводни книги и документацията, свързани с предмета на претърсването, да се съхраняват на мястото, за което е поискано разрешението. Националният съд може да поиска от Комисията, пряко или чрез националния орган по конкуренция, подробни обяснения за основанията на Комисията за предполагаеми нарушения на разпоредбите на членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност, както и за сериозността на предполагаемото нарушение и за това до каква степен е замесено въпросното предприятие ⁽⁵³⁾.

кано разрешението. Националният съд може да поиска от Комисията, пряко или чрез националния орган по конкуренция, подробни обяснения за елементите, необходими да се разреши проверка на пропорционалността на предвидените принудителни мерки ⁽⁵⁴⁾.

41. И в двата случая съгласно точки 39 и 40 националният съд не може да поставя под въпрос законността на решението на Комисията или необходимостта от претърсвания, нито може да изисква да му бъде предоставена информация от архива на Комисията ⁽⁵⁵⁾. Освен това задължението за лоялно сътрудничество изисква националният съд да вземе своето решение в подходящ срок, за да може Комисията ефективно да извърши своята инспекция ⁽⁵⁶⁾.

IV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

42. Настоящото известие се публикува, за да помогне на националните съдилища при прилагането на членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност. То не задължава националните съдилища, нито засяга правата и задълженията на държавите-членки на Европейския съюз и на физическите или юридически лица съгласно правото на Общността.

43. Настоящото известие заменя известието от 1993 г. за сътрудничество между националните съдилища и Комисията при прилагането на членове 85 и 86 от Договора за създаване на Европейската икономическа общност ⁽⁵⁷⁾.

(1) За критериите, които определят кои институции могат да се приемат като съдилища или трибунали по смисъла на член 234 от Договора за създаване на Европейската общност, виж например дело C-516/99 Schmid (2002 г.) ECR I-4573, точка 34: „Съдът взема предвид редица фактори като този дали органът е създаден съгласно закона, дали е постоянен, дали юрисдикцията му е задължителна, дали неговата процедура е *inter partes*, дали прилага принципите на законност и дали е независим“.

(2) Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 г. относно прилагането на правилата за конкуренция съгласно членове 81 и 82 от Договора (ОВ L 1, 4.1.2003 г., стр. 1).

(3) Известие относно сътрудничеството в рамките на органите в областта на конкуренцията (ОВ С 101, 27.4.2004 г., стр. 43). За целите на настоящото известие „национален орган в областта на конкуренцията“ е органът, посочен от държава-членка съгласно член 35, параграф 1 от Регламента.

(4) Юрисдикцията на даден национален съд зависи от националните, европейски и международни правила за правораздаване. В тази връзка е необходимо да се напомни, че Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 г. относно юрисдикцията и признаването и привеждането в изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски въпроси (ОВ L 12, 16.1.2001 г., стр. 1) се прилага към всички казуси по конкуренция от гражданско или търговско естество.

(5) Виж член 6 от Регламента.

(6) Виж членове 2 и 3 от Договора за ЕО, дело C-126/97 Eco Swiss (1999 г.) ECR I-3055, точка 36; дело T-34/92 Fiatagri UK and New Holland Ford (1994 г.) ECR II-905, точка 39 и дело T-128/97 Aeroports de Paris (2000 г.) ECR II-3929, точка 241.

(7) Обединени дела C-430/93 и C-431/93 van Schijndel (1995 г.) ECR I-4705, точки 13—15 и точка 22.

(8) Съгласно последното изречение от съображение 8 от Регламент (ЕО) № 1/2003 регламентът не се прилага към националните закони, които налагат наказателни санкции на физически лица, доколкото такива санкции представляват средство за налагане спазването на правилата за конкуренция, приложими по отношение на предприятията.

- (9) Дело T-24/90 Automes (1992 г.) ECR II-2223, точка 85.
- (10) За допълнително поясняване на въздействието върху търговията виж известието по този въпрос (ОВ L 101, 27.4.2004 г., стр. 81).
- (11) Член 3, параграф 1 от Регламента.
- (12) Виж също известието относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора за създаване на ЕО (ОВ L 101, 27.4.2004 г., стр. 2).
- (13) Дело 14/68 Walt Wilhelm (1969 г.) ECR 1 и обединени дела 253/78 и 1 до 3/79 Giry and Guerlain [1980] ECR 2327, точки 15—17.
- (14) Дело 106/77 Simmenthal (1978 г.) ECR 629, 21 и дело C-198/01, Consorzio Industrie Fiammiferi (CIF) (2003 г.), точка 49.
- (15) Например от национален съд може да бъде поискано да наложи решение на Комисията, прието по смисъла на членове 7—10, членове 23 и 24 от Регламента.
- (16) Виж например дело 5/88 Wachauf (1989 г.) ECR 2609, точка 19.
- (17) Обединени дела C-215/96 и C-216/96 Bagnasco (1999 г.) ECR I-135, точка 50.
- (18) Дело 63/75 Fonderies Roubaix (1976 г.) ECR 111, точки 9—11 и дело C-234/89 Delimitis (1991 г.) ECR I-935, точка 46.
- (19) Относно паралелното или последващо прилагане на общностните правила за конкуренцията от националните съдилища и Комисията виж също точки 11—14.
- (20) Дело 66/86 Ahmed Saeed Flugreisen (1989 г.) ECR 803, точка 27 и дело C-234/89 Delimitis (1991 г.) ECR I-935, точка 50. Към настоящото известие е приложен списък с насоки, известия и регламенти на Комисията в областта на политиката за защита на конкуренцията, по-специално регламентите за прилагане на член 81, параграф 3 от Договора за създаване на ЕО към някои категории споразумения, решения или съгласувани практики. За решенията на Комисията за прилагането на членове 81 и 82 от Договора за създаване на ЕО (от 1964 г. до сега) виж <http://www.europa.eu.int/comm/competition/antitrust/cases>.
- (21) Обединени дела C-319/93, C-40/94 и C-224/94 Dijkstra (1995 г.) ECR I-4471, точка 32.
- (22) За възможността националните съдилища да търсят Комисията за становище виж точки 27—30 по-долу.
- (23) Относно представянето на становища, виж по-долу точки 31—35.
- (24) Дело 106/77 Simmenthal (1978 г.) ECR 629, точки 14 и 15.
- (25) Дело 68/88 Комисията срещу Гърция (1989 г.) ECR 2965, точки 23—25.
- (26) Относно нанесени вреди в случай на нарушение от страна на предприятие виж дело C-453/99 Courage and Crehan (2001 г.) ECR 6297, точки 26 и 27. Относно нанесени вреди в случай на нарушение от страна на държава-членка или от орган, който е еманация на държавата, и при условията на такова държавно задължение, виж например обединени дела C-6/90 и C-9/90 Francovich (1991 г.) ECR I-5357, точки 33—36; дело C-271/91 Marshall v Southampton and South West Hampshire Area Health Authority (1993 г.) ECR I-4367, точка 30 и точки 34—35; обединени дела C-46/93 и C-48/93 Brasserie du Pecheur and Factortame (1996 г.) ECR I-1029; дело C-392/93 British Telecommunications (1996 г.) ECR I-1631, точки 39—46 и обединени дела C-178/94, C-179/94 и от C-188/94 до 190/94 Dillenkofer (1996 г.) ECR I-4845, точки 22—26 и точка 72.
- (27) Виж например дело 33/76 Rewe (1976 г.) ECR 1989, 5; дело 45/76 Comet (1976 г.) ECR 2043, 12 и дело 79/83 Harz (1984 г.) ECR 1921, точки 18 и 23.
- (28) Виж например дело 33/76 Rewe (1976 г.) ECR 1989, точка 5; дело 158/80 Rewe (1981 г.) ECR 1805, точка 44; дело 199/82 San Giorgio (1983 г.) ECR 3595, точка 12 и дело C-231/96 Edis (1998 г.) ECR I-4951, точки 36 и 37.
- (29) Член 11, параграф 6 във връзка с член 35, параграфи 3 и 4 от Регламента предотвратява паралелно прилагане на членове 81 или 82 от договора за ЕО от Комисията и национален съд само когато последният е определен за национален орган в областта на конкуренцията.
- (30) Член 16, параграф 1 от Регламента.
- (31) Комисията прави обществено достояние откриването на производство с оглед приемането на решение по смисъла на членове 7—10 (виж член 2, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 773/2004 на Комисията от 7 април 2004 г. относно производствата съгласно членове 81 и 82 от Договора за създаване на ЕО (ОВ С 101, 27.4.2004 г.). Според Съда на Европейските общности откриването на производство предполага повелителен акт на Комисията, свидетелстващ за нейното намерение да вземе решение (дело 48/72 Brasserie de Haecht (1973 г.) ECR 77, точка 16).
- (32) Дело C-234/89 Delimitis (1991 г.) ECR I-935, точка 53, и обединени дела C-319/93, C-40/94 и C-224/94 Dijkstra (1995 г.) ECR I-4471, точка 34. По този въпрос виж по-долу точка 21 от настоящото известие.
- (33) Виж член 16, параграф 1 от Регламента и дело C-234/89 Delimitis (1991 г.) ECR I-935, точка 47 и дело C-344/98 Masterfoods (2000 г.) ECR I-11369, точка 51.

- (34) Виж член 16, параграф 1 от Регламента и дело C-234/89 Delimitis (1991 г.) ECR I-935, точка 47 и дело C-344/98 Masterfoods (2000 г.) ECR I-11369, точка 51.
- (35) Виж член 16, параграф 1 от Регламента и дело C-344/98 Masterfoods (2000 г.) ECR I-11369, точки 52—59.
- (36) Дело C-344/98 Masterfoods (2000 г.) ECR I-11369, точка 58.
- (37) Дело C-2/88 Imm Zwartveld (1990 г.) ECR I-3365, точки 16—22 и дело C-234/89 Delimitis (1991 г.) I-935, точка 53.
- (38) C-94/00 Roquette Frères (2002 г.) ECR 9011, точка 31.
- (39) Относно съвместимостта на такива национални процедурни правила с основните принципи на правото на Общността виж точки 9 и 10 от настоящото известие.
- (40) Относно тези задължения виж например точки 23—26 от настоящото известие.
- (41) Дело C-234/89 Delimitis (1991 г.) ECR I-935, точка 53 и обединени дела C-319/93, C-40/94 и C-224/94 Dijkstra (1995 г.) ECR I-4471, точка 34.
- (42) Дело C-234/89 Delimitis (1991 г.) I-935, точка 53.
- (43) Дело T-353/94 Postbank (1996 г.) ECR II-921, точки 86 и 87 и дело 145/83 Adams (1985 г.) ECR 3539, точка 34.
- (44) Дело C-2/88 Zwartveld (1990 г.) ECR I-4405, точки 10 и 11 и дело T-353/94 Postbank (1996 г.) ECR II-921, точка 93.
- (45) Дело C-2/88 Zwartveld (1990 г.) ECR I-4405, точки 10 и 11; дело C-275/00 First and Franex (2002 г.) ECR I-10943, 49 и дело T-353/94 Postbank (1996 г.) ECR II-921, точка 93.
- (46) Виж точка 8 от настоящото известие.
- (47) Дело C-234/89 Delimitis (1991 г.) ECR I-935, точка 53 и обединени дела C-319/93, C-40/94 и C-224/94 Dijkstra (1995 г.) ECR I-4471, точки 34.
- (48) Сравни с дело 96/81 Комисията срещу Нидерландия (1982 г.) ECR 1791, точка 7 и дело 272/86 Комисията срещу гърция (1988 г.) ECR 4875, точка 30.
- (49) Съгласно член 15, параграф 4 от Регламента това не накърнява по-широките пълномощия да се правят становища пред съдилища, предоставени на национални органи в областта на конкуренцията съгласно националното право.
- (50) Виж също член 28, параграф 2 от Регламента, който пречи на Комисията да разкрива получената от нея информация, която е под закрилата на задължението за професионална тайна.
- (51) Обединени дела 46/87 и 227/88 Hoechst (1989 г.) ECR 2859, точка 33. Виж също член 15, параграф 3 от Регламента.
- (52) Дело C-69/90 Комисията срещу Италия (1991 г.), ECR 6011, точка 15.
- (53) Член 20, параграфи 6—8 от Регламента и дело C-94/00 Roquette Frères (2002 г.) ECR 9011.
- (54) Член 21, параграф 3 от Регламента.
- (55) Дело C-94/00 Roquette Frères (2002 г.) ECR 9011, точка 39 и точки 62—66.
- (56) Виж пак там, точки 91 и 92.
- (57) ОВ С 39, 13.2.1993 г., стр. 6.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ

РЕГЛАМЕНТИ, ИЗВЕСТИЯ И НАСОКИ НА КОМИСИЯТА ЗА ГРУПОВО ОСВОБОЖДАВАНЕ

Този списък се намира и актуализира на интернет страницата на Генералната дирекция по въпросите на конкуренцията на Европейската комисия:

<http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/legislation>

А. Специфични норми

1. Известия от общ характер

- Известие относно определянето на съответния пазар за целите на правото на Общността в областта на конкуренцията (ОВ С 372, 9.12.1997 г., стр. 5);
- Известие относно споразумения с незначителен ефект, които незначително ограничават конкуренцията съгласно член 81, параграф 1 от Договора за създаване на Европейската общност (*de minimis*) (ОВ С 368, 22.12.2001 г., стр. 13);
- Известие относно концепцията за засягане на търговията съгласно членове 81 и 82 от Договора (ОВ С 101, 27.4.2004 г., стр. 81);
- Насоки относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора (ОВ С 101, 27.4.2004 г., стр. 2).

2. Вертикални споразумения

- Регламент (ЕО) № 2790/1999 от 22 декември 1999 г. относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора по отношение на категории вертикални споразумения и съгласувани практики (ОВ L 336, 29.12.1999 г., стр. 21);
- Насоки относно вертикалните ограничения (ОВ С 291, 13.10.2000 г., стр. 1).

3. Хоризонтални споразумения за сътрудничество

- Регламент (ЕО) № 2658/2000 от 29 ноември 2000 г. относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора по отношение на категориите споразумения за специализация (ОВ L 304, 5.12.2000 г., стр. 3);
- Регламент (ЕО) № 2659/2000 от 29 ноември 2000 г. относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора по отношение на категориите споразумения за научноизследователска и развойна дейност (ОВ L 304, 5.12.2000 г., стр. 7);
- Насоки относно прилагането на член 81 по отношение на хоризонталните споразумения за сътрудничество (ОВ С 3, 6.1.2001 г., стр. 2).

4. Лицензионни споразумения за трансфер на технологии

- Регламент (ЕО) № 773/2004 от 27 април 2004 г. относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора по отношение на категориите споразумения за трансфер на технологии (ОВ L 123, 27.4.2004 г.);
- Насоки за прилагането на член 81 от Договора за създаване на Европейската общност по отношение на споразумения за трансфер на технологии (ОВ С 101, 27.4.2004 г., стр. 2).

Б. Специфични разпоредби по сектори

1. Застраховане

- Регламент (ЕО) № 358/2003 от 27 февруари 2003 г. относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора за определени категории споразумения, решения и съгласувани практики в застрахователния сектор (ОВ L 53, 28.2.2003 г., стр. 8).

2. Моторни превозни средства

- Регламент (ЕО) № 1400/2002 от 31 юли 2002 г. относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора по отношение на категориите вертикални споразумения и съгласувани практики в сектора на моторните превозни средства (ОВ L 203, 1.8.2002 г., стр. 30).

3. *Далекосъобщителни и пощенски услуги*

- Насоки относно прилагането на правилата на конкуренция на Европейската икономическа общност в областта на далекосъобщенията (ОВ С 233, 6.9.1991 г., стр. 2);
- Известие относно прилагането на правилата на конкуренция в областта на пощите и при оценката на някои държавни мерки, свързани с пощенските услуги (ОВ С 39, 6.2.1998 г., стр. 2);
- Известие относно прилагането на правилата на конкуренция към споразумения за достъп в сектора на далекосъобщенията — рамка, съответни пазари и принципи (ОВ С 265, 22.8.1998 г., стр. 2);
- Насоки относно анализа на пазара и оценката на значителна пазарна мощ съгласно регулаторната рамка на Общността за електронни комуникационни мрежи и услуги (ОВ С 165, 11.7.2002 г., стр. 6).

4. *Транспорт*

- Регламент (ЕИО) № 1617/93 относно прилагането на член 85, параграф 3 от Договора за някои категории споразумения, решения или съгласувани практики, които имат за предмет съвместното планиране и координирането на разписания, съвместното обслужване на въздушните линии, тарифните консултации за превоз на пътници и за товари по редовни въздушни линии и разпределянето на слотове по летищата (ОВ L 155, 26.6.1993 г., стр. 18);
 - Съобщение за разясняване препоръките на Комисията по прилагане на правилата за конкуренция към новите транспортни инфраструктурни проекти (ОВ С 298, 30.9.1997 г., стр. 5);
 - Регламент (ЕО) № 823/2000 от 19 април 2000 г. относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора по отношение на някои категории споразумения, решения и съгласувани практики между предприятия в линейното корабоплаване (консорциуми) (ОВ L 100, 20.4.2000 г., стр. 24).
-